

Acompanyem els infants i adolescents a assolir l'èxit educatiu

“La beca universitària m’ha fet créixer i adonar-me que no hi ha límits”

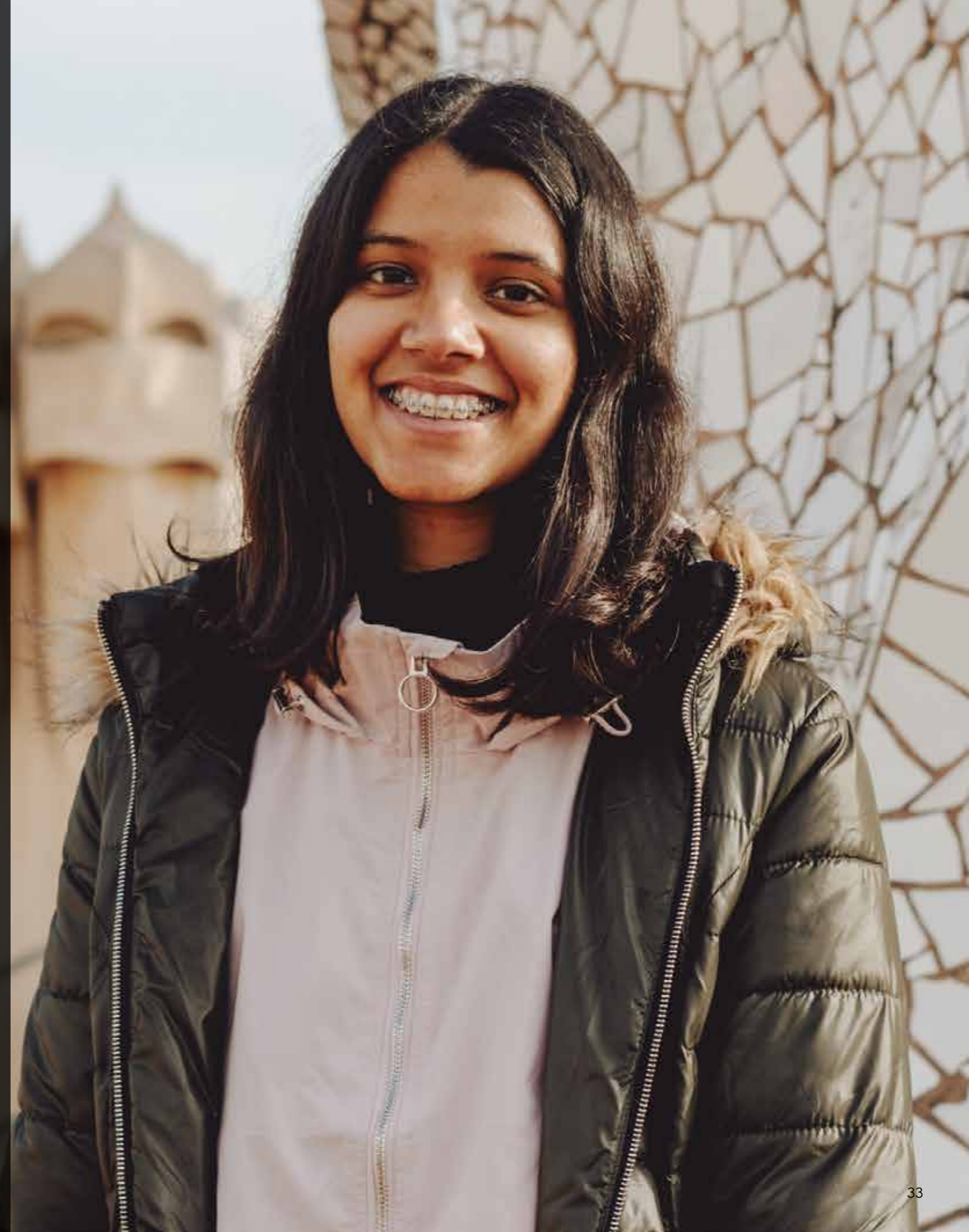
—
Kaur Lal Devi
Estudiant universitària

La Kaur Lal Devi estudia quart curs de Magisteri a la Universitat de Barcelona. Ha estat becada per la Fundació Catalunya La Pedrera durant l'ensenyament secundari (ESO), i ara també a la universitat. Les beques escolars i universitàries no són només diners. Es fonamenten en l'acompanyament educatiu i emocional a estudiants d'èxit.

Va entrar en contacte amb la Fundació als dotze anys a través d'un centre d'atenció diürna per a la infantesa amb dificultats sociofamiliars. “A segon d'ESO vaig rebre per primer cop l'ajuda, i ara he fet gairebé tota la carrera amb la beca universitària; gràcies a això estic traient molt bones notes”. La Kaur reflexiona sobre les ajudes econòmiques i diu que “no haurien d'influir en el rendiment acadèmic, però és veritat que faciliten una evolució en la construcció de la pròpia identitat. L'ajuda m'ha permès fer coses que els meus pares no m'haurien pogut pagar”.

A la Kaur li agradaria treballar de mestra tot i que reconeix que també té altres interessos. No l'obsessiona treballar del que ha estudiat. Aquest any acaba la carrera, començarà unes pràctiques a una escola de secundària i després “ja veurem, però en un futur em veig com ara, feliç”. Ara té un somni: “M'agradaria independitzar-me”.

Des del terrat de la Pedrera, i compartint escenari amb visitants d'arreu del món, la Kaur defineix la Fundació com “un conjunt de persones que utilitzen els ingressos de les entrades invertint-los en aspectes que necessita la societat com ara les ajudes a l'educació”. Se sent molt afortunada i considera que la Fundació l'ha ajudat molt. “Abans em sentia atrapada, que em dedicéssiu atenció ha estat molt significatiu per a mi, m'ha fet créixer i adonar-me que no hi ha límits”, conclou.

L'educació és el que pot marcar la diferència. L'accés a una educació equitativa, sostenible, de qualitat i permanent facilita l'accés a una vida millor i a crear un entorn més ric, sostenible, amable i pacífic.

Les dades de rendiment escolar a Catalunya assenyalen el fracàs escolar com un dels problemes socials de més gravetat i impacte. Davant d'aquest fet, agreujat per l'increment de famílies en situació de vulnerabilitat i la disminució dels recursos públics destinats a l'àmbit socioeducatiu, la Fundació Catalunya La Pedrera pren la contribució a l'èxit educatiu com un dels seus eixos de treball.

Programa d'Acompanyament Educatiu (PAE)

A través d'aquesta iniciativa i amb el treball en coordinació directa amb les famílies i els centres educatius, contribuïm a l'equitat educativa d'infants d'educació primària (6-12 anys) i adolescents d'educació secundària (13-16 anys) de famílies en situació de vulnerabilitat. Els oferim l'oportunitat d'accedir a un suport educatiu extraescolar que els permeti assolir el seu èxit educatiu.

Diferenciant-nos d'altres recursos de suport a l'estudi, el Programa d'Acompanyament Educatiu (PAE) es proposa anar més enllà i promoure l'èxit educatiu dels infants i adolescents des d'un doble vessant:

- **L'èxit acadèmic o escolar**, amb incidència especial en l'adquisició d'aprenentatges en les competències bàsiques: llengües (català, castellà i anglès) i matemàtiques.
- **L'èxit personal i social**, amb el desenvolupament del talent i la capacitat d'autonomia i d'iniciativa personal d'infants i adolescents, i la integració d'habilitats de gestió emocional i de resolució creativa de situacions.

Atenent a aquest doble objectiu, el programa ofereix activitats i dinàmiques de:

- **Suport a l'estudi**, amb acompanyament dels infants i adolescents en la realització dels deures en petits grups amb la supervisió d'educadors. I el reforç especial de les competències bàsiques (matemàtiques i llengües), tot facilitant l'aprenentatge d'hàbits d'estudi, perquè sàpiguen organitzar i planificar l'estudi i assumeixin progressivament més autonomia en l'aprendre a aprendre.
- **Desenvolupament d'habilitats d'intel·ligència emocional**, amb la generació d'un clima de relació i de confiança entre infants i adolescents i entre aquests i els educadors, que permet afavorir l'aprenentatge de competències personals com ara l'autoregulació emocional, l'autoconfiança i motivació, l'empatia, la resolució positiva de conflictes i l'assertivitat, així com l'aplicació de les pràctiques restauratives com una alternativa al càstig.
- **Estímul de la creativitat**, amb el reforç de les competències d'autonomia i d'iniciativa personal, i l'esperit curiós i innovador d'infants i adolescents, a través de dinàmiques lúdiques i motivadores. Els proposem conèixer tècniques i adquirir estratègies per a fer associacions i connexions noves i originals, fer-se bones preguntes, observar i experimentar. Tot això promocionant i aprenent a treballar en xarxa i col·laborativament.

La **cinquena edició del PAE** ha comportat el seu reconeixement i consolidació. El programa s'ha desenvolupat en vint espais Socials amb la participació de 669 infants de Primària i 578 nois i noies d'ESO, i ha comptat amb la dedicació d'un equip educatiu configurat per vuitanta educadors contractats, 210 voluntaris i quaranta-set estudiants en pràctiques de diversos estudis (pedagogia, educació social, lleure, cicles formatius).

El programa ja gaudeix actualment del reconeixement i posicionament per part dels agents educatius del territori. Així ho demostren els resultats de les enquestes de satisfacció que cada final de curs responen les famílies, els docents, i els propis infants participants:

- **Les famílies** valoren molt positivament l'activitat educativa realitzada (94%). Un 78% considera que ha millorat notablement el rendiment escolar dels seus fills i filles, i el 72% que ha augmentat la seva motivació per a l'estudi i l'aprenentatge.
- **Els 182 docents** dels centres educatius que han respost l'enquesta en fan una valoració positiva. El 80% manifesta haver notat en els alumnes una millora significativa en l'aprenentatge i rendiment acadèmic. I el 79% considera que han millorat notablement la capacitat d'organització, autonomia, i les habilitats emocionals.
- També **els infants i adolescents** valoren molt positivament el recurs. A un 93% els ha agradat participar al PAE. Un 84% diu que ha après a organitzar-se millor, i el 86% creu que els ha ajudat a treure millors notes.

Suport a l'estudi a primària a l'espai Social de Terrassa dins del Programa d'Acompanyament Educatiu (PAE).

Qualitat de la intervenció educativa: suport i acompanyament metodològic

La qualitat del Programa d'Acompanyament a l'Educatiu (PAE) es vertebra a partir dels seus tres eixos metodològics (suport a l'estudi, educació emocional i creativitat) i es canalitza fonamentalment a través de la creació de propostes i materials de suport a la intervenció educativa (guies, dossiers, bones pràctiques, rúbriques d'avaluació), així com a través de les formacions que oferim a tot l'equip educatiu. A través d'aquestes accions donem a conèixer la metodologia i l'estil d'intervenció educativa del programa, i assegurem que les orientacions i pautes arriben a tot l'equip educatiu: contractat i voluntari.

Com a formacions, atès el rotatge del programa i per capitalitzar l'experiència dels equips educatius, enguany hem incentivat especialment el fet de recollir i compartir bones pràctiques d'intervenció educativa. S'han fet accions per a editar-les en fitxes i fer-les accessibles i consultables de forma digital, i també s'han organitzat diverses jornades presencials de presentació i millora.

Els focus d'acció per millorar la qualitat de la intervenció en cada eix metodològic són:

- **Suport a l'estudi.** La realització dels deures pot portar a infants i adolescents a experimentar l'estona de suport a l'estudi com una continuïtat de l'activitat acadèmica. Per a diferenciar-nos i fer més motivadors i lúdics els continguts i les tasques a fer, des del programa introduïm metodològicament el joc i la gamificació com a recursos innovadors i potenciadors de l'aprenentatge.

Amb aquesta finalitat, durant 2018 i de la mà de l'especialista i expert Oriol Ripoll hem prioritzat la formació dels equips educatius en aquests dos àmbits:

- **Taller de creació de jocs.** Hem començat a crear els nostres propis materials PAE, per a afavorir l'aprenentatge de les competències bàsiques de matemàtiques i llengua de Primària, i així substituir l'ús de les fitxes escolars.

- **Formació en gamificació,** entesa com fer viure una activitat com una experiència de joc. Ens va inspirar per a dissenyar algunes propostes més dinàmiques, atractives i motivadores, per exemple per a incentivar a la lectura ("Expedició lectora") o per a l'adquisició d'hàbits de planificació i organització d'estudi ("Enigmes").

Durant el curs 2018-19 seguim formant-nos i desenvolupant recursos lúdics per a disposar de més materials d'aprenentatge propis, i fer-los extensius a tots els equips educatius.

- **Educació emocional.** Durant el 2018 hem continuat formant l'equip educatiu en educació emocional i tècniques de mindfulness

i respiració conscient. El 2018 hem traslladat les pautes metodològiques d'intervenció recollides a la Guia d'Educació Emocional PAE, elaborada per Pax Dettoni Serrano, a través de tallers introductoris a Girona, Reus i Barcelona.

En paral·lel, en el marc de les habituals jornades formatives PAE, s'han ofert càpsules per a treballar competències i temàtiques específiques com ara l'assertivitat i la resolució de conflictes o autoconeixement i autoestima.

- **Creativitat.** Acompanyats de l'equip de Cocolab, liderat per Estanislao Bachrach, expert en canvi i innovació, hem conceptualitzat i redactat la nova guia metodològica del programa, la Guia d'Estímul de la Creativitat. Hi recollim i pautem l'estil d'intervenció educativa per a promoure l'adquisició d'habilitats creatives entre infants i adolescents.

Durant l'any 2018 també s'han dut a terme projectes en col·laboració. En el curs 2017-18 hem donat continuïtat a la col·laboració iniciada el curs anterior amb l'equip de Fundació Alicia per a **promoure els hàbits d'alimentació saludable** entre els infants i adolescents participants al PAE i les seves famílies. S'han realitzat tallers per a secundària, una càpsula formativa per als educadors i xerrades-taller per a famílies.

D'altra banda, en l'edició 2018 del programa **Cinema en curs** promogut dins del cicle PedreraArtlab, han participat adolescents de l'espai Social de Barcelona-Raval. De gener a març i acompanyats de guionistes professionals, van poder crear i enregistrar una peça cinematogràfica inspirada en les cançons del grup Sense Sal, tot aprenent de forma pràctica, les claus i els secrets del llenguatge audiovisual.

"Guia de l'educació emocional", elaborada en el context del PAE.

Beques escolars i universitàries

El programa pretén donar oportunitats als nois i les noies en risc o situació d'exclusió social, a través d'entitats socials de referència, per a prevenir el fracàs escolar. Les beques són molt flexibles i s'adapten a les necessitats de cada estudiant. Una part de l'import de la beca es destina a l'entitat per a les tutories dels becats i una altra al becat, i pot tenir diferents conceptes dependent de cada cas: material, transport, menjador, activitats extraescolars, etc.

Durant els darrers mesos s'ha repensat el programa amb l'objectiu d'ampliar-ne l'impacte a tot el territori i, aprofitant la presència de la Fundació amb el programa PAE a llocs sense entitats col·laboradores, amb la idea d'iniciar un procés d'ampliació incorporant algun dels espais Socials. El projecte és ambiciós i pretén tancar el cercle dels diferents projectes de la Fundació sobre l'educació com a eina per a millorar el futur dels joves: PAE, Escoles tándem i Beques. El 2018 han estat beneficiaris del programa 253 joves.

Així mateix, volem facilitar que joves que han estat en el programa Beques Escolars i tenen possibilitats d'accedir a l'educació superior no perdin l'oportunitat de fer-ho per qüestions socioeconòmiques. Per això, treballem amb les mateixes entitats socials per a oferir-los una oportunitat de formació que permetrà encarar la seva vida adulta amb més garanties de ser un adult feliç i compromès amb la societat.

Durant l'any 2018 quinze joves s'han beneficiat d'una beca universitària de la Fundació per seguir algun dels següents estudis: enginyeria d'energia, educació primària, doble titulació d'enginyeria electrònica industrial i automàtica i enginyeria elèctrica, traducció i interpretació, química, medicina, dret, enginyeria informàtica, història de l'art, humanitats, enginyeria biomèdica, treball social, i gestió i administració pública.

Entitats col·laboradores de les Beques escolars i universitàries Barcelona

Fundació Comtal (Ciutat Vella, Barcelona), Fundació Centre Obert Joan Salvador Gavina (Ciutat Vella, Barcelona), Fundació ADSIS (el Carmel i Ciutat Vella, Barcelona), Casal dels Infants per a l'acció social als barris (Ciutat Vella, Barcelona), Salesians Sant Jordi-Martí Codolar (Horta-el Carmel, a Barcelona, i Mataró), Fundació Marianao (Sant Boi de Llobregat), Fundació Pere Closa (Badalona i diferents indrets de Catalunya, INSERCOOP SCCL (l'Hospitalet de Llobregat-el Prat de Llobregat), Fundació El Llidar (Cornellà), Jesuïtes Bellvitge – C.E. Joan XXIII (l'Hospitalet de Llobregat).

Lleida

Prosec (Lleida).

Tarragona

Fundació Casal l'Amic (Tarragona).

Girona

Fundació OSCOBE (Salt, Girona), Fundació SER.GI (Salt).

Acompanyem els infants i adolescents a assolir l'èxit educatiu

Impacte social

	Beneficiaris
Programa d'Acompanyament Educatiu (PAE)	1.247
Educació primària	669
Educació secundària (ESO)	578
Beques escolars i universitàries	268
Beques escolars	253
Beques universitàries	15
TOTAL	1.515